

■ ■ ■ XXV OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2011/2012
Zawody II stopnia (okręgowe)

Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym. (0–25 pkt)

Scharakteryzuj przyczyny i skutki nierównowagi sektora finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

1. Nierównowaga finansów publicznych w świetle wybranych teorii ekonomicznych.
2. Typy deficytów finansów publicznych – rzeczywiste, cykliczne i strukturalne.
3. Charakterystyka przyczyn nierównowagi sektora finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej:
  - a) poziom transferów społecznych,
  - b) koszty obsługi długu wewnętrznego i zewnętrznego,
  - c) zmiana struktury demograficznej i jej wpływ na wysokość dochodów i ponoszonych wydatków (np. na ochronę zdrowia),
  - d) kwestie zrównoważenia systemów emerytalnych,
  - e) pozostałe uwarunkowania systemowe.
4. Wpływ deficytów sektora finansów publicznych na konkurencyjność gospodarek i równowagę zewnętrzną.
5. Społeczne i ekonomiczne skutki wysokiego długu publicznego a metody jego ograniczenia.
6. Reformy sektora finansów publicznych a dynamika wzrostu gospodarczego i poziom zatrudnienia.
7. Trudności w koordynacji polityki ekonomicznej w ramach Unii Gospodarczej i Walutowej.
8. Własna ocena skutków nierównowagi sektora finansów publicznych w krajach Unii Europejskiej dla gospodarki Polski.

1. II. Zadanie z analizy finansowej. (0–15 pkt)

Pewna hurtownia chemii gospodarczej prowadzi wyłącznie sprzedaż gotówkową. Jej sprzedaż netto w ostatnim kwartale (tj. 90 dniach) wyniosła 1 500 000 zł. Dla tego okresu koszty całkowite zamknęły się kwotą 1 350 000 zł, przy czym kwota netto kosztów zmiennych (związanych z zakupem towarów) to 1 125 000 zł (75% wartości sprzedaży netto). Zakupy i sprzedaż towarów obciążone są 23% stawką podatku od towarów i usług (VAT).

Przeprowadzone przez kierownictwo hurtowni analizy wykazały, że zaoferowanie klientom możliwości zakupu z odroczonym terminem płatności (przeciętnie 20 dni) zwiększy sprzedaż netto hurtowni o 20%, a sprzedaż gotówkowa utrzyma się na dotychczasowym poziomie. Przyjmij, że płatności z tytułu sprzedaży kredytowej będą wpływały na rachunek bankowy hurtowni w wyznaczonym terminie (pomiń czas księgowania przelewów między bankami).

Hurtownia do sfinansowania całych kosztów zakupu towarów związanych z wyżej wspomnianym wzrostem sprzedaży musi zaciągnąć kredyt obrotowy w formie linii kredytowej, którego oprocentowanie wynosi 15% (w skali rocznej).

Zakładając, że kierownictwo hurtowni zdecydowało się na wprowadzenie sprzedaży z odroczonym terminem płatności, odpowiedz na poniższe pytania, zamieszczając odpowiednie wyliczenia:

1. O ile zwiększy się sprzedaż netto? (1 pkt)

Kwartałna sprzedaż netto zwiększy się o 300 000 zł ($20\% \times 1\,500\,000$ zł).

2. O ile zwiększą się koszty zmienne? (2 pkt)

Można oczekiwać, że w kwartale koszty zmienne netto zwiększą się o 225 000 zł ($20\% \times 1\,125\,000$ zł). Alternatywnie: z VAT o 276 750 zł.

3. O ile zwiększy się zysk operacyjny? (2 pkt)

Kwartałny zysk operacyjny zwiększy się o 75 000 zł netto. Alternatywnie: z VAT o 92 250 zł.

4. Ile wyniosą przeciętne należności brutto? (3 pkt)

Przeciętne należności brutto wyniosą 82 000 zł ($300\,000$ zł $\times$ 20 dni / 90 dni $\times$ 1,23).

5. Jaka będzie przeciętna wysokość linii kredytowej, potrzebna hurtowni do sfinansowania zakupów dodatkowego towaru? (3 pkt)

Wysokość linii kredytowej potrzebna do sfinansowania zakupów dodatkowego towaru to 61 500 zł ($82\,000$ zł $\times$ 75% lub $276\,750$ zł $\times$ 20 dni / 90 dni).

6. Ile wyniosą odsetki od zaciągniętego przez hurtownię kredytu obrotowego w ciągu nadchodzącego kwartału? (2 pkt)

Kwartałne odsetki od zaciągniętego kredytu to 2274,66 zł ($61\,500$ zł $\times$ 0,15 $\times$ 90 / 365).

7. Czy decyzja o wprowadzeniu sprzedaży z odroczonym terminem płatności jest dla hurtowni opłacalna, jeśli jej kierownictwo przewiduje, że tylko 95% wartości wierzytelności netto z tytułu sprzedanego na kredyt kupiecki towaru będzie regulowane przez kontrahentów. (2 pkt)

Decyzja o wprowadzeniu sprzedaży z odroczonym terminem płatności jest opłacalna, ponieważ wzrost zysku operacyjnego, po odliczeniu kosztów finansowych (odsetki od linii kredytowej – pkt 6) oraz odpisów z tytułu nieściągniętych wierzytelności netto (w kwocie 15 000 zł na kwartał), wywoła wzrost zysku netto hurtowni.

Uwaga: w pyt. 1–3 dopuszcza się także zamieszczenie w odpowiedziach wyników przeliczonych dla jednego roku (4 kwartały po 90 dni każdy). W pkt 6 dopuszcza się zaokrąglenie wyniku końcowego do pełnych złotych i/lub przyjęcie długości roku jako 360 dni.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

Posługując się granicą możliwości produkcyjnych, podniesienie wieku emerytalnego do 67 lat można wyrazić jako:

- ruch po krzywej możliwości produkcyjnych w prawo (w dół)
- przesunięcie całej granicy możliwości produkcyjnych w górę
- przejście do punktu położonego poniżej granicy możliwości produkcyjnych
- ruch po krzywej możliwości produkcyjnych w lewo (w górę)

Spadek podaży papierosów mógł zostać wywołany:

- spadkiem dochodów konsumentów (zakładając, że papierosy są zaliczane do dóbr normalnych)
- wzrostem cen tytoniu
- spadkiem popytu na papierosy na skutek licznych kampanii społecznych uświadamiających szkodliwość palenia papierosów
- spadkiem stawek płac pracowników zatrudnionych przy produkcji papierosów

Jeżeli przedsiębiorstwo ograniczyło w procesie produkcji pewnego dobra nakłady zmiennego czynnika wytwórczego i w następstwie tego produkt całkowity wzrósł, przy czym nie osiągnął maksymalnych możliwych rozmiarów, to wówczas:

- produkt przeciętny się zmniejszył
- produkt krańcowy wzrósł i jest dodatni
- produkt krańcowy wzrósł, lecz jest ujemny
- produkt krańcowy się zmniejszył, lecz jest dodatni

Rosnące przychody ze skali produkcji oznaczają:

- spadek przeciętnych kosztów całkowitych w krótkim okresie, zaś w długim przeciętnych kosztów zmiennych
- spadek przeciętnych kosztów całkowitych w długim okresie
- spadek przeciętnych kosztów zmiennych zarówno w krótkim, jak i w długim okresie
- spadek kosztów krańcowych w długim okresie

Przedsiębiorstwo powinno wstrzymać produkcję w krótkim okresie, gdy utarg całkowity nie wystarcza na pokrycie:

- kosztów zmiennych
- kosztów całkowitych
- kosztów stałych
- kosztów krańcowych

Przyczyną zawadności rynku jest:

- występowanie monopolu naturalnych
- polityka antymonopolowa
- produkcja dóbr przez sektor publiczny
- internalizacja efektów zewnętrznych

Podniesienie przez rząd akcyzy na paliwa wywołuje wzrost jego ceny na rynku. Które z poniższych zdarzeń jest najbardziej prawdopodobne w krótkim okresie, jeśli funkcja podaży charakteryzuje się większą elastycznością niż funkcja popytu?

- wzrost akcyzy obciąży wyłącznie producentów (sprzedawców) paliw, ponieważ to oni dokonują wpłat akcyzy do budżetu
- wzrost akcyzy obciąży zarówno producentów (sprzedawców) paliw, jak i nabywców, jednak w większym stopniu zostaną obciążeni nabywcy
- producenci (sprzedawcy) paliw przerzucą cały wzrost cen paliw wywołany wzrostem akcyzy na nabywców
- wzrost akcyzy obciąży zarówno producentów (sprzedawców) paliw, jak i nabywców, jednak w większym stopniu zostaną obciążeni producenci (sprzedawcy)

Zagregowany popyt w gospodarce otwartej obejmuje:

- wydatki konsumpcyjne, wydatki państwowe i inwestycje
- wydatki konsumpcyjne i wydatki państwowe
- wydatki konsumpcyjne i wydatki państwowe skorygowane o wartość zaciągniętych kredytów
- wydatki konsumpcyjne, inwestycje, wydatki państwowe oraz eksport netto

Według ekonomii klasycznej:

- liczba miejsc pracy zawsze będzie większa od liczby chętnych do pracy
- gospodarka nigdy nie osiągnie stanu pełnego zatrudnienia
- mechanizm rynkowy podlega automatycznej samoregulacji
- gospodarka wymaga interwencji państwa, aby mogła osiągnąć stan równowagi

Które z poniższych stwierdzeń nie jest prawidłowe w odniesieniu do pionowo przebiegającej krzywej zagregowanej podaży?

- gospodarka zwykle funkcjonuje przy pełnym wykorzystaniu możliwości produkcyjnych
- realny dochód narodowy nie zależy od poziomu cen
- negatywny szok popytowy powoduje spadek przeciętnego poziomu cen
- przeciętny poziom cen jest stały

W którym kraju waluta narodowa została zastąpiona euro?

- Dania
- Łotwa
- Słowenia
- Szwecja

Jeżeli produkt krajowy brutto *per capita* w pewnym europejskim kraju w 2010 r. wzrósł o 3% w porównaniu z poprzednim rokiem, to:

- liczba imigrantów musiała przekroczyć liczbę emigrantów
- w kraju na pewno wystąpił wzrost gospodarczy
- nie mógł wystąpić spadek produktu krajowego brutto
- przyrost naturalny w kraju mógł być ujemny

Co wyróżnia poglądy keynesistów?

- ekspansywna polityka fiskalna pomaga wyjść gospodarce z recesji
- budżet państwa powinien być zrównoważony niezależnie od fazy cyklu koniunkturalnego
- polityka monetarna jest jedynym narzędziem zmniejszenia wahań koniunkturalnych
- wzrost wydatków państwowych prowadzi do nieuchronnego wzrostu inflacji, a nie wzrostu gospodarczego

Które z poniższych stwierdzeń dotyczących inflacji nie jest prawdziwe?

- może być wywołana przez zmiany kursu walutowego
- tempo zmian cen w przypadku inflacji kroczącej jest mniejsze niż w przypadku inflacji galopującej
- nie wpływa na funkcje realizowane przez pieniądź
- w ujęciu monetarnym jest zjawiskiem pieniężnym

Jeśli baza monetarna wynosi 150 mld, a stopa rezerw obowiązkowych jest ustalona na poziomie 8%, to mnożnik kreacji pieniądza wyniesie:

- 12
- 12,5
- 1875
- nie da się tego określić bez informacji na temat wielkości gotówki w obiegu pozabankowym

Firma zakupiła materiały za 1000 zł netto (VAT 23%), a następnie wykonane z nich produkty sprzedała za 1500 zł netto, przy czym sprzedaż ta opodatkowana jest stawką 8% VAT. Jak będzie wyglądać rozliczenie tej firmy z urzędem skarbowym z tytułu VAT?

- firma wpłaci 110 zł z tytułu VAT do urzędu skarbowego
- firma wpłaci 120 zł z tytułu VAT do urzędu skarbowego
- urząd skarbowy zwróci nadwyżkę VAT naliczonego nad należnym na rachunek bankowy firmy
- firma nie może sprzedawać produktów ze stawką 8% VAT, jeśli naliczony VAT przy zakupie wyniósł 23%

Metoda wyceny aktywów i pasywów spółki przedstawiona jest w:

- bilansie
- rachunku zysków i strat (rachunek wyników)
- sprawozdaniu z przepływów pieniężnych
- żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa

Która z poniższych informacji nie jest potrzebna do obliczenia progu rentowności (*break-even point*)?

- kapitał własny
- cena
- jednostkowe koszty zmienne
- koszty stałe

Jak nazywa się kredyt spłacany jednorazowo na zakończenie okresu kredytowania?

- rewolwingowy
- preferencyjny
- lombardowy
- balonowy

Co nie leży w kompetencjach rady nadzorczej w spółce akcyjnej?

- powoływanie i odwoływanie członków zarządu spółki
- ocena sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie zgodności z księgami rachunkowymi, jak i ze stanem faktycznym
- zatwierdzanie rocznych planów działania spółki
- decyzja o sposobie użycia kapitału zapasowego i rezerwowego

Firma budowlana zajmuje się tynkowaniem elewacji. Które z poniżej wymienionych rodzajów ryzyka zabezpiecza wykupiona przez firmę polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej deliktowej?

- ryzyko uszkodzenia przez spadające wiadro z tynkiem zaparkowanego w pobliżu rusztowania samochodu będącego własnością mieszkańca remontowanego budynku
- ryzyko niewykonania w terminie umowy wskutek nadejścia niespodziewanych i długotrwałych mrozów
- ryzyko niewykonania kontraktu w związku z łamaniem przepisów BHP i wstrzymaniem prac przez nadzór budowlany
- ryzyko uszkodzenia dźwigu będącego własnością firmy przez pracownika, który posługiwał się fałszywymi dokumentami potwierdzającymi jego kwalifikacje i umiejętności

W sytuacji, gdy w danym roku obrachunkowym zrealizowane dochody okażą się wyższe od prognozowanych kwot, jednostka samorządu terytorialnego:

- musi obligatoryjnie zmienić plan finansowy, tak aby prognozowane dochody nie były niższe niż zrealizowane dochody
- w żadnym wypadku nie może zwiększyć wydatków o kwotę dodatkowych dochodów, ponieważ wydatki ujęte w budżecie stanowią nieprzekraczalny limit w danym roku
- musi przeznaczyć całą kwotę dodatkowych dochodów na spłatę zadłużenia z lat ubiegłych
- może zwiększyć wydatki o kwotę dodatkowych dochodów, o ile zostanie uchwalona nowelizacja budżetu i nie spowoduje to wzrostu deficytu jednostki

Która z poniższych sytuacji jest przykładem transakcji hedgingowej?

- sprzedaż przez wytwórcę pasz dla zwierząt 5 tys. ton owsa w związku z oczekiwaniem spadku jego ceny w przyszłości
- zakup przez bank euro za dolary amerykańskie w Londynie po kursie 1 EUR = 1,25 USD, przy jednoczesnej sprzedaży euro za dolary amerykańskie w Nowym Jorku po kursie 1 USD = 0,85 EUR
- zaciągnięcie przez eksportera kredytu w walucie kraju, do którego sprzedaje swoje wyroby i w której rozlicza swoje wierzytelności
- każdy zakup kontraktu futures, opcji lub swap jest transakcją hedgingową

W przypadku akcji notowanych w systemie ciągłym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie złożenie zlecenia z limitem ceny oznacza, że:

- jest to minimalna cena, po której inwestor zgadza się sprzedać akcje
- jest to minimalna cena, po której inwestor zgadza się kupić akcje
- cena realizacji zlecenia nie może różnić się od ustalonego limitu ceny o więcej niż 10%
- takie zlecenie nie może zostać przekazane na giełdę, ponieważ inwestor nie określił limitu jego aktywacji

Jak kształtują się przepływy pieniężne przedsiębiorstwa szybko rozwijającego się za pomocą środków własnych oraz kapitału obcego?

- ujemne przepływy z działalności operacyjnej, dodatnie przepływy z działalności inwestycyjnej, ujemne przepływy z działalności finansowej
- dodatnie przepływy z działalności operacyjnej, ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej, dodatnie przepływy z działalności finansowej
- dodatnie przepływy z działalności operacyjnej, ujemne przepływy z działalności inwestycyjnej, ujemne przepływy z działalności finansowej
- ujemne przepływy z działalności operacyjnej, dodatnie przepływy z działalności inwestycyjnej, dodatnie przepływy z działalności finansowej

Co nie jest uznawane za miękkie zasób firmy?

- dostęp do rynku
- know-how*
- kultura organizacyjna
- postawy i motywacje pracowników

Window dressing polega na:

- zamieszczaniu na stronie internetowej banku dodatkowych elementów do pobrania przez klientów, takich jak gry dla dzieci, tapety i wygaszacze ekranu itp.
- przesyłaniu do głównych akcjonariuszy banku informacji na temat aktualnych wyników finansowych i prognoz celem utrzymania stabilnej struktury właścicielskiej
- poprawie na koniec roku składu portfela papierów wartościowych funduszu inwestycyjnego poprzez sprzedaż walorów notujących straty, a zakupie w ich miejsce walorów, których ceny w ostatnim czasie rosły
- rezygnacji z pobierania opłat przy zakupie jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych na rzecz obciążania kosztami zarządzania bezpośrednio aktywów funduszu

Który z poniższych elementów oddziaływania przedsiębiorstwa nie jest zaliczany do koncepcji 4P w marketingu mix?

- produkt
- zysk
- cena
- dystrybucja

Ocena pozycji strategicznej na podstawie macierzy ADL opiera się na analizie:

- stadium dojrzałości sektora i pozycji konkurencyjnej
- tempa wzrostu rynku i przeciętnej zyskowności konkurentów
- udziału firmy w rynku i atrakcyjności sektora
- poziomu rozwoju technologicznego przedsiębiorstwa i wielkości zapotrzebowania na jego produkty

Firma handlowa podjęła decyzję o uruchomieniu sklepu internetowego. Z punktu widzenia pozycjonowania witryny internetowej, w celu uzyskania najlepszego rezultatu w najmniejszym stopniu powinna skoncentrować się na:

- doborze odpowiednich słów kluczowych
- zapewnieniu obecności adresu witryny w katalogach stron internetowych
- poprawności technicznej zapisu kodu i skryptów serwisu
- utrzymaniu, przynajmniej w początkowym okresie działalności, niższych cen niż główni konkurenci

Ocena jury						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie z analizy finansowej	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–60 pkt	0–15 pkt	0–14 pkt	0–7 pkt	0–4 pkt	
Ocena						